

Osnovna škola Vladimira Pavlovića u Čapljini

Razred: VII.

Predmet: Hrvatski jezik

Nadnevak: 29. travnja 2020.

Nastavno područje: gramatika / jezik

Nastavna jedinica: Glagolski prilozi (I.dio)

Promotrite sljedeće stihove:

S P
Neki pjevaju zijevajući ,
S P
drugi zije

S
Ja stigavši vidjeh
P
i vidjevši stigoh,
te kao slavni Cezar pobjedu digoh.

Kako pjevaju? Zije

Kada vidjeh? Stiga

Zije

Podcrtane riječi nisu predikati u rečenici, nego su dodatak predikatu. Saznajemo kako, na koji način, kada, u koje vrijeme, se vrši glagolska radnja.

To su riječi nastale od glagola, a u rečenici vrše službu priloga glagolima. Zato se zovu glagolski prilozi. Oni nikada ne vrše službu predikata, ne mogu nikada, nikada i nikada biti predikat u rečenici!

U hrvatskom jeziku postoje dva glagolska priloga:

1. glagolski prilog sadašnji (zije
2. glagolski prilog prošli (stiga

Oni se ne mogu mijenjati kroz lica i vremena. Uvijek glase isto. Nije bitno radi li se o muškom, ženskom ili srednjem rodu te je li u pitanju jednina, množina, prošlo, sadašnje ili buduće vrijeme.

pjevajući – glagolski prilog sadašnji
pjevaju – 3.l.mn. prezenta
-ći - nastavak

pjevati (prezent)
ja pjevam, mi pjevamo
ti pjevaš, vi pjevate
on pjeva, oni pjevaju

Zaključak :

Glagolski prilog sadašnji tvori se od 3.l.mn. prezenta i nastavka –ći.

pjevati – nesvršeni glagol

Glagolski prilog sadašnji tvori se od nesvršenih glagola.

stigavši- glagolski prilog prošli
stig – infinitivna osnova
-avši - nastavak

stigoh – aorist
-oh – nastavak
stig - infinitivna osnova

vidjevši - glagolski prilog prošli
vidje - infinitivna osnova
-vši - nastavak

vidjeti – infinitiv
vidje - infinitivna osnova

stig - infinitivna osnova završava na suglasnik (-avši)
vidje - infinitivna osnova završava na samoglasnik (-vši)

Zaključak :

Glagolski prilog prošli tvori se od infinitivne osnove i nastavaka –vši ili –avši. Ako osnova završava na samoglasnik, dodaje se –vši, a ako osnova završava na suglasnik dodaje se –avši.

stići, vidjeti- svršeni glagoli

Glagolski prilog prošli tvori se od svršenih glagola.

(Sve prepisati u bilježnicu.)

OSNOVNA ŠKOLA VLADIMIRA PAVLOVIČA